

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Η (Έξάμηνο Β') * ΑΘΗΝΑ, 19 ΤΟΥ ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ 1910 * ΑΡΙΘΜΟΣ 405

Ένας λαός υφώνεται άμα δείξη πώς δέ φοβείται την αλήθεια. — ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΘΗΝΙΩΤΗΣ. Ἀθηναϊκά γράμματα.
ΓΡΑΜΜΑΤΑ πρὸς κ. Πάλλη.
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ : Τὸ Καταστατικὸν του.
Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΜΑ. Θεατρικά : Ὁ Ἀερύφαιος.
ΛΑΒΑΖΑΓΚΑΣ. Παραμύθια τῆς Μανταγασκάρης : Τὸ νη-
τάκι Ἀγκιζούγκι.
ΜΕΛΗΘ. Ἀπὸ τὰ «Τραγῳδία τοῦ Σπιτιῦ».
ΛΔΒΞ. ΠΑΛΛΗΣ. Ὁ Ἐμπορὸς τῆς Βενετίας, τοῦ Σεπτήρου.
ΜΙΧ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ. Τὰ Παιδιὲ καὶ τὸ Σκολεῖο : Οἱ Παι-
δαγωγοὶ μας κ' ἡ Γλώσσα.
ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ. Χελιδόνισμα.
Δ. Π. Τ. Μία κουβέντα.
ΦΙΛΑΛΟΛΟΓΟΣ. Διὰ μας καὶ ξένα.
ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ. Ὁ Ἄρμυρος (κατὰ τὸ
φινικό τοῦ Ἔβνο Λέβνο).
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ — ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΜΑΣ — Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩ-
ΜΗ — ΒΑΡΒΑΡΟΠΙΑΖΑΡΟ — Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ — ΧΩΡΙΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΜΙΑ ΚΟΥΒΕΝΤΑ

— Κοντά του πήρα κάπια ἴθικη, ποὺ δὲν τὴν εἶχα πρῶτα. Τὸ νιώθω. Νιώθω πὼς ξαναγεννήθηκα πολιτικῶς κοντά του. Στὸν ἐκλογικὸ ἀγῶνα κατέβηκα μὲ ἄλλες ἰδέες, ἔχι καὶ τόσο καινούριες. Νέος ἄντρας καὶ γὼ λογαριαζόμουν, μὰ τί νὰ σοῦ πῶ; μπορεῖ καὶ νὰ ξεγελιόμουν, κὶ ἄς μὴν τῶθελα νὰ ξεγελάσω κείνους ποὺ θὰ μὲ ψηφίζανε. Τὸ πιστεῦα πὼς εἶμουν νέος ἄντρας, δηλ. μὲ νέες ἀρχές, μὲ νέες ἰδέες, μὲ νέα ἴθικη πολιτικῆ. Ὅταν πήγα κοντά στὸν Ἀρχηγό, ἔταν ἀπὸ τίς κουβέντες του, ἀπὸ τὰ φερσίματά του, ἀκόμα κὶ ἀπὸ τὴ διδασκαλία του, ζυμώθηκα, νὰν τὸ ποῦμε ἔτσι, κάπως μὲ τὸ πολιτικὸ του πρόγραμμα, εἶδα πὼς ἄδικα κοκκορευόμουν γιὰ νέος ἄντρας, πὼς εἶμουν παλιός, πολὺ παλιός, πὼς ἦ ἴθικη μου, ἦ πολιτικῆ δηλ. ἴθικη μου, εἶτανε βγαλμένη ἀπὸ τὴν ἴθικη τῆς ρουτίνας, καὶ σιγὰ σιγὰ ἀρχίνησα νὰ νιώθω πὼς ἦ ἴθικη αὐτῆ βγαίνει ἀπὸ μέσα μου καὶ πὼς σιγὰ σιγὰ ἔρχεται καὶ θροιάζεται στὸν ἀδειανὸ τόπο μιὰ καινούρια ἴθικη, ἀγνωστῆ μου ὡς τὰ χτῆς ἀκόμα. . . Νὰ μὴ σοῦ τὰ πολυλογῶ, νιώθω τώρα πὼς κοντά στὸν ἀρχηγό μου ἀρχίνησα καὶ γὼ νὰ γίνουμαι νέος ἄντρας. . .

Κάποιος βουλευτῆς—τί νὰν τὰ κρύβουμε τὰ δνόματα;—ὁ βουλευτῆς Γρανίτσας, μοῦ μιλοῦσε ἔτσι στὴ Ν. Σκηνή, σ' ἓνα διάλειμμα τῆς «Λυσιστράτης». Κὶ ἀπὸ τὰ λόγια του, ποὺ μιὰ ἐσωτερικὴ φωνή, λές καὶ τοῦ τὰ κανοναρχοῦσε, κὶ ἀπὸ κάπια χαρακτηριστικὰ ἀνέκδοτα τοῦ Ἀρχηγοῦ ποὺ μοῦ ἀράδιασε, μοῦδωσε νὰ νιώσω—κὶ ἔχι μόνον νὰν τὸ νιώσω μὰ καὶ νὰν τὸ πιστέψω—πὼς ὁ Διαλεχτός, ποὺ ἀλάκαιο τὸ Ἔθνος σήμερα κρεμιέται πάνου του, ἔχει σκοπὸ νὰ πολιτευτεῖ καὶ νὰ δουλέψει πλατιὰ κὶ ἀνοιχτά, ἀλλάζοντας συθέμελα τὴν πολιτικὴ μας ζωή.

Καὶ φυσικά, τὰ λόγια τοῦ ἀφοσιωμένου ἑπαδοῦ του δείχνουν πὼς ὁ κυριώτερος σκοπὸς τοῦ μεγάλου ἀγῶνα του εἶναι νὰ πλάσει ἀθρώπους—μιὰ δουλιὰ δηλ. ποὺ κανέναν πολιτικὸς μας ἴσαμε σήμερα δὲν τὴ συλλογίστηκε.

Δ. Π. Τ.

ΧΕΛΙΔΟΝΙΣΜΑ*

Ἡ Βουλὴ προχθὲς εἶχεν ἀνοίξει καὶ λίγοι-λίγοι καὶ ἀπρόθυμοι, σὰν τὸ ἐκκλησία, ποὺ γιορτάζεται ἅγιος φτωχός, προσήρχοντο οἱ βουλευταὶ.

Μειδίμα εἰς τὰ χεῖλη, καπέλλο ἀπροσέκτως ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καθήμενον, ἀπόδειξις πολλῶν χαίρετισμῶν, καὶ λίγος ἀσέεστης στὸ μανίκι. Πολιτικὸν σὲ κάποιον γωνία ἀκούμπισμα!

— Καλὴ ἡμέραν.

— Πῶς ἔχετε;

— Καλὰ, εὐχαριστῶ. Καὶ ὑμεῖς;

— Ὁρατα!

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἐμπήκε καὶ ὁ Βενιζέλος κίδημόνως μειδιῶν. Ἐκάθησεν ἀπορῶτως εἰς τὴν θέσιν του καὶ γύρω του ἐκάθησαν οἱ φίλοι.

Κάτω οἱ βουλευταὶ ἐχαιρετῶντο.

— Καὶ εἰς τὴν οἰκίαν;

— Καλῶς! Καλῶς! Εὐχαριστῶ!

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ὁ Γρανίτσας ἐπλησίασε τὸν Βενιζέλον. Ἐκάθησε στὸ πλαγιὸν τὸ κἄθισμα καὶ ἔσκυψε λίγο καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἐπιτρέπετε ἐδῶ εἰς τὴν ὕπερκαθαρεύσουσαν Βουλὴν νὰ σᾶς δώσω νὰ διαβάσετε τὸ τελευταῖο φύλλο τοῦ «Νουμά»;

*) Ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα «Ἀκρόπολις» 14 Σεπτεμβρίου, σελίδα 1, στήλη 4.

Και με κάποια δειλία βεβήλου τὸν ἔβγαλε κρυφά-
κρυφά ἀπὸ τὴν τσέπη του. Ὁ Βενιζέλος τὸν ἤσπασε
καὶ τὸν ἐξάνοιξε διαβάζων φανερά εἰς τὴν Βουλὴν :

— Ἀκοῦς, λέει, ἀν τὸν θέλω !

Δύο τρεῖς βουλευταὶ γύρω του ἔσκυψαν, εἶδαν
τὸν «Νουμᾶν», συνεταράχθησαν, ἀνεκάθησαν, ἀλ-
λ' ἠλεκηκτάχθησαν καὶ τέλος ἕνας ἔλαβε τὸ θάρρος γιὰ
νὰ εἰπῆ :

— Μὰ τὸν «Νουμᾶ» διαβάζετε ; Καλὲ εἶναι ὄρ-
γανο τῶν μαλλιαρῶν. Καὶ σὰς βλέπει καὶ ὁ κόσμος !

Ὁ Βενιζέλος ἐστράφη καὶ τὸν κίτταξε.

— Καὶ ἔπειτα ;

— Μὰ τὸν «Νουμᾶ» τὸν μαλλιαρὸ διαβάζετε ; !

— Δὲν τὸν διαβάζω τώρα, τὸν διαβάζω ἀπὸ
χρόνια !

— Καὶ ὁ κόσμος ποῦ σὰς βλέπει !

Ὁ Βενιζέλος δὲν ἀπήντησεν. Ἐστρεψε μόνον τὸ
φύλλο στὴ σελίδα ποῦ μετὰ μεγάλα γράμματα ἀνεγρά-
φετο :

«Ἐνας λαὸς ὑφώνεται ἅμα δεῖξῃ πὼς δὲ φοβᾶ-
ται τὴν ἀλήθεια».

Ὁ βουλευτὴς ἐλοῦφαξε καὶ ὁ Βενιζέλος ἐξηκο-
λούθησεν ἀδιάφορος τὸ διάβασμά του ἐπὶ ὧρα ἀρ-
κετὴ !

Κάτω οἱ βουλευταὶ ποῦ ἔμπαιναν ἀκόμη ἀντε-
χαιρετῶντο :

— Καὶ ὁμεῖς ;

— Καλῶς, εὐχαριστῶ !

— Καὶ εἰς τὴν οἰκίαν ;

— Καλῶς ! Καλῶς !

Ἦσαν τὰ κεφάλια ἐκεῖνα, τὰ ὅποια πενήντα
τώρα χρόνια ἐπρόσεχαν τὴν Γραμματικὴν εἰς τὴν
Βουλὴν καὶ ὄχι τὴν Ἑλλάδα. Ἐνα εὐφωνικὸ Ν καὶ
ἕνας ἠχηρὸς ὑπερσυντέλικος ἄξιζε περισσότερο καὶ
ἀπὸ τὴ Μακεδονία !

Προχθὲς ἀκόμη ὁ κ. Λεβίδης ὠμίλησε μετὰ γλῶσ-
σαν Περικλέους ἀπὸ τὸ βῆμα τῆς Βουλῆς. Ὁμιλοῦσε
χρόνια τώρα ὡς Περικλῆς καὶ ἕμως ἐπολιτεύετο πάν-
τοτε ὡς Ἀττικάρχης. Οἱ ἄλλοι οἱ πολιτευταὶ ἐξέφε-
ρον γραμμικτὰ ἴσως ἀριστουργήματα ἀπὸ τοῦ βῆ-
ματος, καὶ διέπραξαν πολιτικὰ τερατουργήματα ὡς
Κυβερνήται. Ἐπεμελοῦντο τὴν γλῶσσαν καὶ ἐγκατέ-
λειπον τὸ ἦθος.

Ἄς ἔλθῃ ἐπὶ τέλος καὶ ἕνας νὰ μᾶς μιλήσῃ μετὰ
τὴ γλῶσσα τοῦ «Νουμᾶ» καὶ νὰ μᾶς διοικήσῃ μετὰ
τὴν ψυχὴν τοῦ Περικλέους ἀπὸ τετελεσμένους μέλ-
λοντας χορτάσαμε, θέλουμε τώρα καὶ ἀνθρώπους !

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

Καὶ τὸ ἀπαραίτητο ξόμπλιασμα :

«Ο κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ...ΜΑΛΛΙΑΡΟΣ».

«Ἄς μὴ παρεξηγηθῇ ὁ τίτλος, ἀλλ' ὁ κ. Βενι-

ζέλος πταίει. . . Ἐθεάθη προχθὲς εἰς τὴν Βουλὴν
διαβάζων τὸν «Νουμᾶν» ! . . . Τὸ πρᾶγμα ἐγέ-
νετο ἀντιληπτὸν ἀμέσως ἀπὸ τοὺς καθαριστὰς, ὄχι
ἐννοεῖται τῆς Βουλῆς, ἀλλὰ τῆς Γλώσσης, οἱ ὅποιοι
ἤρχισαν νὰ διαμαρτύρωνται διὰ τὸ πολιτικὸν τόλ-
μημα. Οἱ φίλοι τοῦ Κρητὸς πολιτευτοῦ ἠθέλησαν
νὰ τὸν δικαιολογήσουν, μὴ παραλείψαντες νὰ ἰσχυ-
ρισθοῦν ἐν τέλει ὅτι ἐπὶ τέλους ἡ Βουλὴ δὲν δύνα-
ται νὰ...ἐπέμβῃ, ὡς μὴ καταρτισθεῖσα ἀκόμη, εἰς
σῶμα. Οἱ δὲ περὶ τὸν κ. Φιλάρετον ἕμως κατηγανα-
κτιζόμενοι ἔσπευσαν νὰ κοινολογήσουν τὸ πρᾶγμα
εἰς τὸν...ἀρχικαθαριστὴν κ. Πρωθυπουργόν, ὅστις ἔ-
μεινε κατάπληκτος, μὴ πιστεύων ὅτι ὁ ἄνθρωπος
μετὰ τοῦ ὅποιου «εἶχε κανονίσει τὸ προοίμιον τῆς
προδιοικήσεως», κατὰ τὸ προχθεσινὸν ἐν Κηφισίᾳ
γεῖμα, θὰ μετέβαλλε γλωσσικὰς ἀρχάς, γινόμενος
μαλλιαρὸς !

«Λέγεται ὅτι ὁ κ. Δραγούμης ἢ ἀποκηρύξῃ ὡς
ἐκ τούτου τὸν κ. Βενιζέλον . . .» Ἐφημ. «Καιροί»,
15 Σεπτεμβρίου.

Ο ΑΜΟΙΦΟΣ

Εἶταν τᾶμοιρο τῆς μάννας,
φοβισμένο ὅτι γεννήθη.
Γύρω του ἔβλεπε τὸν τρομό,
πνέματα κικὰ θωροῦσε
πάντα, ἀπ' τὰ καλὰ κανένα.

Στὴ βοσκὴ τὸ στέλν' ἡ μάννα.—
Ὁ βοσκὸς γυρνᾷ ἀπ' τὸ λόγγο
μ' ὄψη κίτρινη στὸ σπίτι,
μὲ κομμένο τὸ αἶμα λέει :
«Μὴ μὲ ξαναστείλεις, μάννα,
μὲ τὰ ζὰ στὸ μαῦρο λόγγο !
Μὲς τὰ βιάλτα στέκει ὁ Λέμπο, 1)
χλιμιντροῦ στὰ χέρσα ὁ Χίσισι, 2)
τρέχ' ἡ φάρμα του κοντά μου,
ἀπ' τὴ γῆ ὁ Μάχινενα 3) βγαίνει.»

Γιὰ βοσκὸς αὐτὸ δὲν εἶνε.—
Τῶστειλαν ψαρὰς νὰ γένει.

Ἄπ' τὴ θάλασσα γυρῖζει,
ἔρχεται χλωμὸ στὸ σπίτι,
λέει μετὰ χέρσα παγωμένα :
«Τρομερὰ στοιχιά στὰ χέρσα,
τρομερότερα στὸ κύμα !

1) Πονηρὸς δαίμονας.

2) Εἶδος Κένταυρος τῆς φινικῆς μυθολογίας.

3) Στοιχὸ τῆς γῆς.